

Mircea TUTUNARU

INTRODUCERE
ÎN STUDIUL DREPTULUI.
CONCEPTE ȘI
DOCTRINE JURIDICE

TIPO MOLDOVA

Mircea Tutunaru

**INTRODUCERE ÎN STUDIUL
DREPTULUI. CONCEPTE ȘI
DOCTRINE JURIDICE**

Colecția OPERA OMNIA

Consultant științific:

Conf. univ. dr. Bogdan Ștefanachi

COLECȚIA OPERA OMNIA

Proiect editorial: Roxana Alexandra Costinescu

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

ISBN: 978-606-676-992-1

© Tipo Moldova

Editura TipoMoldova este recunoscută academic de Consiliul Național al Cercetării Științifice pentru domeniile filologie (PN-II-ACRED-ED-2012-0285) și istorie și studii culturale (PN-II-ACRED-ED-2012-0355).

Iași, 2017

Printed in Romania

Tipo Moldova.

E-mail: office@tipomoldova.ro

www.tipomoldova.ro

Mircea Tutunaru

**INTRODUCERE ÎN STUDIUL
DREPTULUI. CONCEPTE ȘI
DOCTRINE JURIDICE**

Colecția OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

CUPRINS

INTRODUCERE ÎN STUDIUL DREPTULUI

Capitolul 1. DREPTUL CA ȘTIINȚĂ. LOCUL TEORIEI GENERALE A DREPTULUI ÎN SISTEMUL ȘTIINȚELOR SOCIALE ȘI JURIDICE	9
Introducere	9
Accepțiunile cuvântului drept	10
Dreptul ca știință. Importanța studierii dreptului	12
Obiectul de studiu al teoriei generale a dreptului	13
Baza metodologică a Teoriei generale a dreptului	14
Locul și rolul teoriei generale a dreptului în sistemul științelor sociale și juridice.....	16
Capitolul 2. APARIȚIA ISTORICĂ A STATULUI ȘI A DREPTULUI.....	17
Puterea socială și normele sociale din societatea prestatală	17
Premisele apariției statului și dreptului.....	18
Tipurile istorice de stat și de drept.....	20
Capitolul 3. CONCEPTUL ȘI DEFINIȚIA DREPTULUI.....	21
Terminologie; concept.....	21
Dreptul și reglementarea juridică a relațiilor sociale	21
Normativitatea juridică	23
Capitolul 4. NOȚIUNI GENERALE DESPRE STAT.....	25
Conceptul statului	25
Mecanismul statului	30
Unele teorii privind originea și esența statului	30
Forma de stat.....	33
Forma de guvernământ	33
Structura de stat.....	35
Regimul politic al statului.....	37
Conceptul statului de drept	38
Capitolul 5. PRINCIPIILE ȘI FUNCȚIILE DREPTULUI	41
Sistemul principiilor dreptului	43
Principiul libertății și egalității	44
Principiul responsabilității	45
Principiul echității și justiției	45
Conceptul funcțiilor dreptului.....	45
Clasificarea și caracteristica funcțiilor dreptului	46
Definiția dreptului.....	47
Capitolul 6. DREPTUL ÎN SISTEMUL REGLEMENTĂRILOR SOCIALE ..	49
Sistemul normelor sociale.....	49
Obiceiul.....	51
Normele de conviețuire.....	51

Dreptul și morala.....	52
Normele organizațiilor sociale nestatale	53
Capitolul 7. NORMA JURIDICĂ.....	55
Conceptul de normă juridică și caracteristicile ei	55
Trăsăturile normei juridice	58
Structura normei juridice.....	63
Clasificarea normelor juridice.....	65
Acțiunea normei juridice în timp	69
Acțiunea normelor juridice în spațiu și asupra persoanelor	72
Capitolul 8. IZVOARELE DREPTULUI	75
Conceptul de izvor al dreptului. Izvoarele materiale și izvoarele formale	75
Clasificarea izvoarelor formale ale dreptului.....	76
Obiceiul juridic (cutuma)	77
Legea și celelalte acte juridice normative	78
Precedentul judiciar și practica judecătorească.....	81
Contractul normativ	81
Doctrina juridică	82
Capitolul 9. RAPORTUL JURIDIC.....	85
Conceptul raportului juridic	85
Nașterea unui raport juridic.....	87
Subiectele raportului juridic.....	88
Conținutul raportului juridic	91
Obiectul raportului juridic.....	92
Faptele juridice.....	93
Capitolul 10. SISTEMUL DREPTULUI	95
Conceptul sistemului dreptului	95
Componentele de sistem ale dreptului	96
Diviziunile generale ale dreptului	97
Ramurile sistemului de drept românesc actual	99
Capitolul 11. TEHNICA ELABORĂRII NORMELOR JURIDICE	103
Tehnica legislativă și tehnica juridică	103
Principiile și etapele procesului de elaborare a actelor normative.....	104
Părțile constitutive și structura internă a actelor normative	105
Limbaj și stil în elaborarea actelor normative.....	107
Sistematizarea actelor normative	108
Capitolul 12. REALIZAREA DREPTULUI.....	111
Conceptul realizării dreptului.....	111
Formele realizării dreptului.....	112
Aplicarea dreptului de către organele competente	113
Aplicarea dreptului prin analogie.....	114
Clasificarea actelor de aplicare a dreptului	115

CAPITOLUL 13. INTERPRETAREA NORMELOR JURIDICE	117
Conceptul interpretării normelor juridice	117
Formele (felurile) interpretării dreptului.....	117
Metodologia interpretării normelor juridice	118
Rezultatele interpretării.....	119
Spiritul și litera legii. Abuzul de drept și frauda la lege.....	119
Capitolul 14. RĂSPUNDEREA JURIDICĂ.....	121
Noțiunea și importanța răspunderii juridice.....	121
Principiile răspunderii juridice.....	123
Conținutul răspunderii juridice	124
Formele răspunderii juridice	124
Condițiile răspunderii juridice	126
Capitolul 15. STATUL ȘI DREPTUL.....	129
Considerații generale despre stat	129
Corelația stat-drept.....	132
Trăsăturile definerii ale statului de drept.....	134
Capitolul 16. IDEEA DE JUSTIȚIE ȘI EVOLUȚIA EI.....	139
Capitolul 17. LEGEA.....	143
Tablou comparativ între lege și obicei	143
Caracterele și fundamentul forței obligatorii a legii	144
Clasificarea legilor	145
Capitolul 18. MARI SISTEME CONTEMPORANE DE DREPT.....	147
Capitolul 19. CONȘTIINȚA JURIDICĂ, CULTURA JURIDICĂ ȘI ORDINEA DE DREPT	149
Conținutul conștiinței juridice.....	150
Cultura juridică	151
Ordinea și legalitatea.....	152
CONCEPTE ȘI DOCTRINE JURIDICE	
Capitolul 1. NOȚIUNEA DE CONCEPTE ȘI DOCTRINE JURIDICE.....	157
Noțiunea și definiția dreptului	158
Definiția doctrinelor juridice.....	161
Capitolul 2. DREPTUL ȘI JUSTIȚIA ÎN ANTICHITATE	163
Grecia antică	163
Roma antică	167
Teoria privind rolul statului în antichitate.....	169
Capitolul 3. FORMAREA DREPTULUI MODERN	173
Doctrina juridică a Sfântului Augustin	173
Conceptia despre drept și lege a Sf. Toma d'Aquino.....	174
Teoria contractului social și teoria separației puterilor în stat	176
Influențele asupra teoriei statului.....	176

Definirea dreptului modern.....	179
Concepția lui Kant cu privire la drept și stat.....	182
Capitolul 4. DREPTURILE FUNDAMENTALE ALE OMULUI.....	185
Capitolul 5. Doctrina juridică în perioada modernă.....	189
Naturalismul și școala istorică.....	189
Utilitarismul.....	190
Pozitivismul.....	191
Capitolul 6. CRIZA DREPTULUI ȘI FORMALISMUL JURIDIC.....	193
Juridicizarea și etatizarea dreptului.....	193
Teoria normativistă.....	195
Etatizarea dreptului. Pozitivismul etatist francez.....	197
Teoriile antiformaliste.....	199
Decizionismul juridic.....	199
Școala liberului drept.....	200
Realismul juridic american.....	201
Realismul juridic scandinav.....	202
Sociologia dreptului.....	203
Pluralismul juridic.....	203
Teoriile idealiste.....	204
Neokantianismul.....	204
Fenomenologia dreptului.....	205
Curentul axiologic.....	207
Existențialismul juridic.....	210
Capitolul 7. EVOLUȚIA DREPTULUI ȘI JUSTIȚIEI ÎN EPOCA CONTEMPORANĂ.....	213
Sociologia juridică în epoca contemporană.....	213
Neopozitivismul juridic.....	217
Pragmatismul juridic.....	220
Reconstrucția dreptului.....	220
Capitolul 8. DE LA SPECIFICUL NORMELOR JURIDICE LA ORDINEA JURIDICĂ.....	225
Capitolul 9. REALIZAREA DREPTULUI POZITIV.....	227
Caracteristici specifice.....	227
Formele realizării dreptului.....	228
Realitatea juridică.....	230
Capitolul 10. SISTEMUL ETATIC ÎN RAPORT CU SISTEMUL DREPTULUI.....	233
Capitolul 11. DOCTRINA MODERNĂ A STATULUI DE DREPT.....	237
Bibliografie.....	243